

Informace pro podání dovolání ve věcech trestních **a stížnosti pro porušení zákona**

Zpracoval: Mgr. Michal Ptáček

A. DOVOLÁNÍ

1. Přípustnost a důvody dovolání

Dovoláním, jako mimořádným opravným prostředkem, lze napadat jen pravomocná rozhodnutí soudu ve věci samé, jestliže rozhodl ve druhém stupni (tj. v řízení o odvolání nebo v řízení o stížnosti rozhodl krajský nebo vrchní soud) a zákon (trestní řád) to připouští.

Dovolání lze podat jen ze zákonem stanovených důvodů (tzv. dovolací důvody), vymezených v § 265b tr. ř., přičemž dovolání podané jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

2. Osoby oprávněné podat dovolání a povinné zastoupení

Kromě nejvyššího státního zástupce může za splnění dalších zákonných podmínek podat dovolání zejména obviněný, a to pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný však musí dovolání podat vždy prostřednictvím obhájce – advokáta. Měl-li obviněný obhájce již v dovolání předcházejícím řízení a není-li zmocnění tohoto obhájce vymezeno ve vztahu k podání dovolání a dovolacímu řízení, je obhájce oprávněn podat za obžalovaného ještě dovolání a zúčastnit se řízení o dovolání u Nejvyššího soudu České republiky (dál jen „Nejvyšší soud“).

Neplní-li obviněný povinnost podat dovolání prostřednictvím obhájce, Nejvyšší soud o takovém podání nerozhoduje, ale zašle ho v závislosti na jeho obsahu buď příslušnému soudu jako návrh na povolení obnovy řízení nebo ministru spravedlnosti jako podnět ke stížnosti pro porušení zákona, popřípadě ho vrátí obviněnému s poučením, že dovolání může podat pouze prostřednictvím obhájce.

U obviněných, jejichž způsobilost k právním úkonům byla omezena nebo kteří byli způsobilosti k právním úkonům zcela zbaveni, může za ně, i proti jejich vůli a pouze v jejich prospěch, dovolání podat též jejich zákonný zástupce a obhájce, popř. též opatrovník stanovený soudem nebo státním zástupcem.

3. Lhůta pro podání dovolání

Dovolání je nutno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (tj. od doručení rozhodnutí odvolacího nebo stížnostního soudu), a to u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni (tj. podle okolností u okresního nebo krajského soudu). Jestliže se toto rozhodnutí doručuje jak obviněnému, tak i jeho obhájci a zákonnému zástupci, běží lhůta od toho doručení, které bylo provedeno nejpozději.

Lhůta pro podání dovolání začíná běžet následující den po doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Tato lhůta končí uplynutím toho dne, který svým číselným označením odpovídá dni, kdy bylo rozhodnutí, proti kterému je dovolání směřováno, doručeno. Chybí-li takový den v posledním měsíci lhůty, končí lhůta uplynutím posledního

dne tohoto měsíce. Případně-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna (tj. sobotu, neděli nebo státem uznávaný svátek), pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den.

Lhůta k podání dovolání je však **zachována také tehdy**, je-li dovolání podáno ve lhůtě **u Nejvyššího soudu** nebo **u soudu, který rozhodl ve věci ve druhém stupni** (tj. u příslušného krajského nebo vrchního soudu), anebo je-li podání (poštovní zásilka), jehož obsahem je dovolání, dáno ve lhůtě na poštu a adresováno soudu, u něhož má být podáno (tj. soudu prvního stupně), nebo který má ve věci rozhodnout (tj. Nejvyšší soud).

Zmeškání lhůty k podání dovolání nelze prominout.

Opožděně podané dovolání Nejvyšší soud odmítne bez věcného přezkoumání.

4. Obsahové náležitosti dovolání

Dovolání musí být sepsáno advokátem, přičemž vedle **obecných obsahových náležitostí**, musí obsahovat též **obsahové náležitosti zvláštní**, které jsou vymezeny v § 265f odst. 1 tr. ř.

Dovolání musí mimo jiné obsahovat kromě **odkazu na některý dovolací důvod uvedený v § 265b tr. ř.** též **konkrétní námítky**, které zvolený dovolací důvod (resp. více těchto dovolacích důvodů) obsahově (fakticky) naplňují. Nejvyšší soud je těmito námitkami v rámci dovolacího řízení vázán, a napadené rozhodnutí, resp. jemu předcházející řízení, proto **přezkoumává pouze v rozsahu a z důvodů, které dovolatel ve svém dovolání vymezil.**

Soudní poplatek se za podání dovolání nevybírám. Obviněný, který podal dovolání **zcela bezvýsledně** (tj. bylo-li jeho dovolání odmítnuto nebo zamítnuto), je povinen státu **nahradit náklady dovolacího řízení**, které jsou stanoveny paušální částkou **ve výši 10 000 Kč.**

5. Rozhodnutí o dovolání

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud.

Nejvyšší soud rozhodne o podaném dovolání tak, že je:

- a) **odmítne** bez věcného přezkoumání, tj. z formálních důvodů nebo
- b) **zamítne** po věcném přezkoumání, shledá-li, že dovolání není důvodné, anebo
- c) napadené **rozhodnutí zruší** a
 - **přikáže věc k novému projednání a rozhodnutí,**
 - **rozhodne sám ve věci,**
 - **zčásti sám rozhodne ve věci a zčásti přikáže věc k novému projednání a rozhodnutí,**
- d) **přikáže věc k doplnění** chybějícího nebo neúplného výroku bez zrušení napadeného rozhodnutí,
- e) **doplnění sám chybějící nebo neúplný výrok** bez zrušení napadeného rozhodnutí.

Současně se zrušením napadeného rozhodnutí (tj. rozhodnutí soudu druhého stupně) **může** Nejvyšší soud **zrušit rovněž předchozí rozhodnutí soudu prvního stupně.**

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud **z pravidla v neveřejném zasedání**, tj. bez přítomnosti obviněného nebo státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Některá rozhodnutí však může Nejvyšší soud učinit výlučně **ve veřejném zasedání.** V této formě jednání rozhoduje i tehdy, pokud tak uzná za vhodné.

B. STÍŽNOST PRO PORUŠENÍ ZÁKONA

Stížnost pro porušení zákona, jako další mimořádný opravný prostředek, je **oprávněn podat pouze ministr spravedlnosti**. Obviněný sám ji proto podat nemůže. **Může** však učinit u ministra spravedlnosti **podnět k podání stížnosti pro porušení zákona**, a to **na adrese**:

Ministerstvo spravedlnosti České republiky
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

Podnět lze adresovat přímo ministru spravedlnosti nebo též oddělení pro stížnosti pro porušení zákona.

Mimo to **lze podnět** ke stížnosti pro porušení zákona **adresovat rovněž státnímu zastupitelství**, které je bezprostředně nadřízené státnímu zastupitelství, které bylo v původním řízení ve věci činné v posledním stupni. Toto státní zastupitelství podnět prošetří a společně se svým návrhem jej předloží ministru spravedlnosti, který rozhodne o podání stížnosti pro porušení zákona nebo o odložení podnětu.